

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY ÚJSÁG

Megjelen helenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489 sz. — — — Helyközi telefont 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELOS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTALAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona.

Szépséges állapotok.

Irta: *Kossuth Ferenc.*

Badnaheim, július 7.

Közeledik a Reichsrath összeülése. Ezt nem csak az osztrák híradások kürtölik, hanem az a ránk nézve szégyenletes tény is bizonyítja, hogy kormányunk sietett most már megszerezni a bankszabadalom megújításához a főrendiház fejbólintását.

Mivé lett az a nagy kérdés, amely Magyarországon az ország csaknem egyhangu helyesléssel megalakult kormányt megbontotta! Mivé lett a kérdés, amely a függetlenségi párt hatalmas táborát ketté törte!

Inkább bukják a nemzeti kormány, mintsem hogy a bankszabadalom egy rövid időre meghosszabbíttassék! Inkább omolják össze minden, mintsem hogy megkíséreltessék a királyi veto megkerülése és az követeltessék mereven, hajthatatlanul az 1911. január 1. törvényszerű datum!... Ez volt a jelszó!

Hová jutottunk azóta!

Most már hónapok óta türelmesen és alázatosan várt az ország azzal, hogy a főrendiház akkor tárgyalja le a bankszabadalmi javaslatot, amikor azt hiszi a magyar kormány, hogy most már elég rend van az osztrák rendtelenségben, arra, hogy a durva osztrákok ki ne rugják a magyar kormány kezéből a tálcán felajánlott bankszabadalmat, mely újabb hosszú időre lekötötte az ország gazdasági függetlenségének egyik fő attributumát.

A kuruc magyar, akinek rövid idővel ezelőtt a megfontolt cselekvés, ugyszólván elfeladásnak látszott, most már országszerte oda jutott, hogy ezt is türi, sőt már alig veszi észre a közvélemény, azt a mérhetetlen megaláztatást, amely az országot ezzel éri.

Vagy talán nem megaláztatás-e az, hogy a képviselőház letárgyal és megszavaz egy törvényjavaslatot, amellyel anyagi előnyök címén lekötötte az ország közgazdasági önállóságának egy fontos részét, s a letárgyalt javaslat nem megy át a rendes időben a főrendekhez, hanem vár, hetekig, hónapokig vár, míg valahára Ausztriában oly helyzetre nyílik kilátás, hogy a magyar ajánkozás durván vissza ne utasíttassék. És csak akkor szerepeltetik a magyar alkotmány egyik legerősebb rangú faktorát, amikor az intéző körök hite szerint, az osztrákokkal lehetséges lesz már beszélni. Ezen idő eljöttéig ugyszólván antichambrirozott a magyar főrendiház, az osztrák eszeveszettség előszobájában.

Ide jutott a nagy, kormánybuktató, pártot szétrobbantó, minden lehetőséget megszüntető kérdés arra, hogy a nemzet anyagi önállóságért tovább dolgozhasunk!

Milyen lecke lenne ez a magyar hazafiak számára, ha megértenék! Milyen bizonyíték arra, hogy olyan végtelen Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

hátrányos helyzetben, amilyenben Magyarország van többet ésszel mint erővel. Másképp nem előre, hanem mint a rák, hátra megyünk.

És most mosolygó arccal, udvarias mozdulattal, hajtott gerinccel, nyújtja oda Magyarország azt a bizonyos tálcát, melyen anyagi függetlenségének egy lényeges része összekötve, összegyürve fekszik.

Vajjon mi lesz, ha felemelkedik egy még elég erős keresztényszociálista, vagy szociál demokrata, vagy cseh láb és a tálcát kirugja a mosolyogva kínálók kezéből?

Mi lesz akkor, ha Magyarország nak fog kelleni elfogadni és jóváhagyni azt, hogy az ő hitelügyeinek fő irányítását lebilincselő aktus, az osztrák alkotmány további megsértésével, a hírhedt 14-ik szakasszal hajtassék végre?

Pedig valószínűleg, sőt csaknem bizonyosan, ez be fog következni.

Egyébiránt mit lehet várni olyan viszonyoktól, mint amilyenek most Magyarországon léteznek? Vajmi kevéssel egyebet, mint ellenmondásokat. A tegnapi lapok még hosszú appropriációs vitáról hoznak hírt ide, ahol az emberek a szívükkel bajlódnak; — — a szívükkel! Milyen szatira, ha az ember oly valakire gondol, akinek szíve nemcsak betegségért fáj, hanem hazájáért is! A mai lapok már azt tudatják, hogy a vita lelohadt, úgy mint egy üres hólyag, melylyel gyermekek játszottak.

Tegnap kompromisszum hírekkel tüzeltek az ide érkezett lapok, úgy hogy jónak láttam igen nyomatékosan kijelenteni, hogy azzal a párttal, amelyhez én tartozom, kompromisszumot kötni nem lesz lehetséges. Ma már kompromisszum nélkül is vége az appropriációs vitának, amelynek hosszúra nyújtását ugyan én részemről, egy percig sem helyesltem, mert ott, ahol a helyzetből kifolyólag fáradsággal fog járni a helytállás, az erőt egy appropriációs vitára fecsérelni hiba lett volna, s így elfáradt had vívta volna meg a nagy csatát. Ez történt meg a bank-vitánál is, ahol kifáradt az ellenzék, éppen ott és akkor, ahol és amikor helyt állva, megóvhatta volna magyar alkotmányosságát egy csunya csorbától, holott azt, hogy a vita első részével célt ér, egy percig sem remélhette.

Most tehát lesz öt napi szünet s az ország erre nagyot bámul.

— **A katonai javaslatok ellen** nagyobb arányú mozgalom van készülöben az összes ellenzéki pártoknál. Kedden este 6 órakor tartották értekezleteiket úgy a Kossuth-, mint Justh-pártiak. Együttes működéssel fogják megakadályozni a nemzet óriási megterhelésére szánt javaslatok törvényerőre emelését. Az ellenzéki pártok hazafias törekvését minden igaz magyarnak támogatnia keli a rendelkezésére álló eszközökkel. Tegnapi volt az első képviselőházi ülés. Apponyi Albert gróf és Bakonyi Samu mérték erős csapásokat

a kormány fejére s ezzel megkezdődött a hónapokra szóló ellenzéki küzdelem a nemzet prédára vetett jogaiért. A magyarországi szociáldemokrata párt is megkezdette a parlamenten kívüli harcot. Talpra fog állani az egész nemzet és körömszakadtáig védelmezi jogait a Bécs felé kandikáló munkapárttal szemben.

Öntisztálkodás

a tó-utca környékén.

Az égi háboru mostanában nem tartozik a ritkaságok közé még a tó-utca környékén sem. Ott is hullott a záporosó. A követetről lemosta a szennyet.

Azt hittük, hogy a tartós esők minden piszkot, sárt és mocskot elsöpörtek. Azt hittük, de esalatkoztunk, mert a jelenlegi főispáni felhivatalos szócsó vasárnap reggelre alaposan letisztelt önmagát és lávaként ömlött szét belőle az önkezüleg nagy gusztussal összeseperert malackodás.

Megvadult a kocsis, fejébe szállott a „nagyási hóbot“-hoz címzett kurtakocsmából felhörpintett sligovica, fékevesztetten rohant a rozoga, göthös gebék után akasztott szemetes-láda és dühödt eb módjára rugkapálóztak a fekete gyászfátyollal bevont, de izléstelenül felcifrált betüparipák.

Minden jóérzésű ember undorral fordult el az orrfacsaró illattól és azonnal megállapította, hogy a szócsó e tisztálkodásával alaposan lefőzte s félelmetes konkurrenciát csinált a „Kuvarvári gróf“-oknak a — szállítás terén.

A veszett kutya elől az emberek vagy menekülnek, vagy leütik. Más védelemről szó sem lehet.

Mi az adott esetben — bár módunkban állana agyonütöni — megkegyelmezzünk ideoda harapdáló páriának és sorsára bízva, futni engedjük. Mert még a veszett állatot is sajnáljuk, annak az élete ellen sem törünk, nemhogy bekés polgárokat, kik fáradságos dologgal és nem titkos üzleti spekulációkkal szerzik kenyerüket, bántani kívánánk.

Szinte fölöslegesnek tartjuk felemlíteni, hogy a mi életünk nyitott könyv. Cselekményeinkről titkaink nincsenek. Tizenhetedik év óta dolgozunk itt a közélet terén és hogy minő eredménnyel, azt a főispáni felhivatalos szócsó elbírálni nem hivatott, sőt elfogult, irigy és emberetlen természeténél fogva, arra a legkevésbé sem illetékes. Eljárásainkat mindenkor nyugodt önérzettel bizhatjuk az arra egyedül hivatott nagyközönség ítéletére, a mely tisztán látja, jól tudja, hogy ki mennyit ér a közjó előmozdítása, a védtelenek támogatása szempontjából.

Annyi tény, hogy üzleteket nem kötötünk a mai kormány-politikát képviselő urakkal és így lekötözött szolgálai sem vagyunk egyiknek sem. Egyedül és kizárólag a közügyet szolgáljuk, mert ez a mi programunk, ezt választottuk irányító eszménkül. Személyválogatás nélkül — mindenkinek elismerjük a valódi érdemeit, tiszteletben tartjuk a törvényt, melynek keretein belül igazságos és jogos kritikát gyakorolunk még akkor is, ha a szócsó mérhetetlen dühösségében minél előbb megpukkad, mert a tárgyilagossá birála

a sajtónak — bár nem mindenkor kedves, de — egyik legfőbb kötelessége. Ezt azért is tehetjük, mert megfizetett, kibérelt szolgálai senkinek nem vagyunk és így véleményünket befolyásolni, irányítani nincs is joga senki fiának.

Haragoskodni, gyűlölködni, megsemmisítésünkre törni is kárba vesztett fáradság és határozottan a közügy rovására esik, mert amíg ilyen ügyek tárgyalásával foglalkoznak, addig sokkal üdvösebb, hasznosabb munkát lehetne végezni a szegény székelység javára és széthúzó társadalmi életünk összerelésére.

Mi a becsületes foglalkozás, tisztességes kereseti forrásból gunyt nem üzünk. Tiszteljük és nagyra becsüljük a „pudli“ mellett foglalkozó kereskedőket épen úgy, mint az íróasztalnál görnyedő köztisztviselők személyét. Mi egyenlően tiszteljük és kalapot emelünk iparos polgártársaink előtt is épen úgy, mintha mindnyájan főispánok és grófok lennének, mert elvégre egyenlően születünk s egyenlően meghalunk — még talán a szócső „szerkesztő“-je is... Vállalatilag nemcsak a szócső nyomtatja tehát a tulvilágra expediált halandókról az utolsó szállítóleveleket, hanem ő neki is nyomtatni fognak s ha oly gyakran előtti az epe — minél hamarabb...

Különbözik nagyon kár a tisztos „pudli“-t annyira lenézni, megvetni — a szállítónak. Hiszen ő nála is csak a „pudli“ hiányzik. Másfelől azonban a legszorosabb nexusban áll a „pudli“-val, melyet a „fekete kutya“ is kiugathat. Kendnek sem volt mindig ilyen hosszú szarva, sőt az ugorkafán sem állott oly magasan, hogy onnan sárral akarja mások évtizedeken át kiérdemelt tisztességét lemocskolni...

A székely származású ember a magyar hazában mindenütt itthon van. A beszámázott csehutódok és más nációk ivadékai, legkevésbé sem jogosultak itt, a Székelyföldön „jött-ment“-ezni. Kinek az elődei a szabadságharcban vérüket áldozták a hazáért és 1848-ban muszkát nem vezettek a székelyek nyakára, az nem lehet „jött-ment“.

Ha valaki családja körében jól találja magát és uton-útfélen nem rázza a rongyot, az még nem jelenti azt, hogy nincs oly magas polcon, mint azok, kik ezt sportszerűen üzik. Az nem azt jelenti, hogy egy családi, valamint műveltségi vagy bármilyen tekintetben alantabb álló lenne amazoknál, kik üres fejjel, nagyképűsködéssel, képzelt nagyságuktól öntelten rugdalóznak, bőrükben nem férhetnek s még a velük egyenlő foglalkozásukat is sietnek lenézni, oktanul lekicsinyelni, csakhogy — árkon bokron keresztül gázolva — becses énjüket nagyobbak láttassák.

Mi nem jöttünk ba'yuval a hátunkon és lerongyolódva ide. Első időben való önfenntartásunkhoz sem kértünk éhségünk csillapítására senkitől puliszkalisztet...

Mi vagyont hoztunk ide és nem kis áldozatot tettünk, hogy a kultura mécsesét a „Székely-Udvarhely“ kiadásával épen az ezredéves évfordulóra fölguyjthassuk s ne legyen ez ősi székely vármegye ujság nélkül a millénárius ünnepek idején, mikor a testvér székely megyékben e téren annyira előhaladott állapot volt.

Ha tudtuk volna, hogy oly fekete hálatlansággal fogja majd méltányolni mind ezeket a minket utánzó szócső, áldozatkészégünket jobb helyre is fordíthatuk volna. Nem tapostunk volna neki utat, hogy azon most behunyt szemmel, innen-onnan jól meg tömött zsebekkel bandukoljasson.

Mert könnyű ám a vert uton és a versenyen kívül szerzett nagy hasznokból másokat traktálva és ebből is hasznot huzva uraskodni s a gyermektelenség mellett a nagy családú hivatalos hatalommal megnehezített életű embereket foghegyről lepőfőgni, de ne-

héz volt oly sok éven át ebben a folyton háborgó, id. Daniel Gábor első főispán óta — kivéve egy-egy rövid pihenőt — szüntelenül békétlenkedő vármegyében igazat hirdető, önálló véleményszabadsággal élő ujságot föntartani.

No, de igen messzire vitt a keserű emlékezés fonala. Nem erről akartunk beszélni, hanem arról, hogy a sajtó szabadságát sérelem érte és pedig legutóbb azzal a főszolgabírói rendelettel, melyet a „Székely-Udvarhely“ ez évi 49-ik számában szóról-szóra közöltünk. E rendelet létezését mai napig senki sem tagadja, sőt annak kiadását maga a kormány félhivatalos könyomatosa: a Bud. Tud. is tényként állította.

Ha tehát a sérelem megtörtént, akkor — józan ész szerint — nem félhivatalos káromkodásoknak, szitkozódásoknak, mindenképpen lepocsi ondiaró kifőrdésnek kell következniük, hanem a sérelmes rendelet megsemmisítésének és a törvényes állapot visszaállításának.

Mig ez meg nem történt, addig bennünket kényszerítenek arra, hogy a törvény és a közérdek nevében tiltakozzunk a türehtelen állapot ellen s ha úgy látjuk szükségét, akkor még az ujságíró egyesületek védelmét is kikérjük.

Nem kárpálódni, hühösködni kellene tehát a félhivatalos szócsőnek, hanem példánkat ebben is utánozva, szót emelni a sajtó szabadsága érdekében, a mely szabadságot különben ő vasárnapi számában annyira kiélvezte, kiürítette, hogy annak tartalma hosszú gégén poharastól együtt lecsuszhatott...

ARGUS.

Kamarai közgyűlés.

A székelyföldi keresk. és iparkamara július 4-én saját helyiségében rendes ülést tartott, Tauszik B. Hugó kir. tanácsos elnök vezetésével.

Tárgysorozat rendén hozzájárult Sepsiszentgyörgy város fogadó, vendéglő, kávéház-as kávémérésről alkotott szabályrendeletek megerősítéséhez.

Tudomásul vette a kamarai székház építési tervét, valamint a székely iparostanoncok képzéséről tett titkári jelentést. Ez utóbbi ügy nagyarányú fejlődése tárgyában külön felterjesztést tesz a keresk. kormányhoz. Támogatta azt a mozgalmat, hogy a magyar bíróságok által jogerős sommás végzések alapján elrendelt végrehajtások az anektált tartományokban foganatosíttassanak. Az iparosok fuvardíjának mérsékelése ügyében feliratot intéz a kereskedelmi miniszterhez. Folytatólag tudomásul vették a titkárnak a folyó évi jun. 30-án és jul. 1-én Besztercebányán tartott országos kamarai értekezletről tett jelentését. Elhatározta végül a teljes-ülés, hogy a Székely Szövetségnek a székelyföldi iparoktatás fejlesztése ügyében indított mozgalmat támogatja. Ezzel a gyűlés véget ért.

Máthé József

És mégis mozog a föld.

(F. É.) Mozog a föld, még pedig alattunk s nem úgy, mint eddig velünk. Mozog a föld s az emberi elme szüleményei: a gyönyörű építészeti alkotások recsegnek, ropognak eresztékeiben, mint nagy szélvihar alkalmával az Océántjáró gőzösök bordái. Mintha megharagudott volna a jó anyaföld mireánk, mintha már nem akarna tápláló szülni lenni, hanem boszuló istenasszonya mindazoknak, akik eddig szelidségében, jószágában bizakodtak, akik eddig minden jót, minden szépet tőle vártak.

Mozog a föld s vele megmozdul mindaz, ami szilárd ezen a földtekén, meginog a biztonság, a hit az erőben; a hit az örökkévalóságban, a megingathatatlanban. Abban a percben, mikor a talaj lábaink alatt bizony-

talanná válik, abban a percben bizonytalan mindaz, ami emberi kéz teremtménye, mindaz, ami emberi agyvelő gondolkozása útján jött létre.

S különös, hogy azokon a vidékeken, ahol a föld eddig a legcsendesebben, a legszelidebben viselkedett, ahol a vulkanikus kitöréseknek még nyoma is elenyészett a semmisségbe, hogy épen ezek a helyek adják a legutóbbi időkben a legtöbb anyagot az ijedelemre, a fölelemre, a rettenetesre. A nagy magyar Alföld legvirágzóbb városaiban, községeiben pusztított a természet ereje. Ledöntötte azokat a gyönyörű hajlékokat, miket az ember Istensége s a maga részére emelt. Egy pillanat alatt megsemmisíti azt, amit az emberek évtizedek, esetleg évszázadok alatt teremtettek. S rommá dönti azokat a monumentális alkotásokat, melyek az emberi elme kiválóságának dokumentumai.

Ha babonások lennének, ha hihetnének azokban a jóslásokban, melyek az egyszerű ember lelkében, mint a réti vadvirág a mezőkön, mint a népdal az egyszerű nép gyermekének ajkán megterem, akkor el kellene hinnünk azt, hogy az Urísten megunva az emberek gonoszságait, országunkat a bibliai Sodoma és Gomorra sorsára akarja juttatni.

Nem hiszünk a babonákban, nem hiszünk abban, hogy föluünk hirtelen nyugtalansága visszavezethető lenne. A földön élő emberek gonoszságaira. De hiszünk abban, hogy az emberi szívek eltévelyedése nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a veszélyekkel szemben való nyugodtság, nagyban veszít erejéből s ezáltal még jobban kivannak az emberek az elemek haragjának szolgáltatva. Bizonyos, hogy elérkezett az utolsó órája annak, hogy megjavuljunk. Bizony elérkezett az utolsó perce annak, hogy magunkban térjünk s megjavítsuk azt a tenger sok hibát, melybe immár évtizedek óta leledzünk s amelyekkel megmértelyezzük nem csak az ország egész társadalmát, hanem egyben a magunk életét is. Elérkezett az utolsó óra, hogy végre belássuk, hogy gonoszságunk, mellyel egymás baja-bánata iránt viseltetünk; hogy részvételességünk, mellyel a szenvedők fájalmát tekintjük megérdemli azt, hogy beleszóljanak ama felsőbb hatalmak, melyeknek mindenestre van szerepük a mi sorsunk igazgatásában s akiknek mindenestre hatalmukban állandó, hogy ott és akkor sujtanak le bűnös fejünkre, ahol s amikor a legkevésbé gondolunk arra.

A föld gyomrába haragos gázok morajlását halljuk a felszínen. Ott főzik, ott keverik a mi büntetésünket, ha a rosszasság, a bűn, a gonoszság, mely korunkat jellemzi meg nem szűnik, akkor bizonyos, hogy ezeket a haragvó elemeket reánk bocsátják könyörtelenül és sorsunk a legszomorúbb jövődőknek néz elébe.

Méhészet.

Meghívó.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület az Udvarhelymegyei Méhészegyesülettel karöltve *folyó évi augusztus 6. és 7-én Székelyudvarhelyen tartandó kiállításal* kapcsolatos méhészeti vándor gyűlés tartása alkalmából az Udvarhelymegyei méhészet egyesület *folyó évi július hó 18-án délután 3 órától* kezdődőleg a Barkóczy vendéglő kerthelyiségében *választmányi ülést tart*, mely választmányi gyűlésre, tekintve a helyzet komolyságát, s az egyesület választmányára váró rendkívüli fontos ügyek elintézését, a tagok megjelenését *kéri*.

Székelyudvarhely, 1911. évi július hó 11-én.

Az Elnökség.

— Csomagolópapír kilószámra kapható e lap kiadóhivatalában Kossuth-u 31. sz.

HIREK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy a főszolgabírói „bizalmas” rendeleteket a szivardrágaságra való tekintetből visszaszívták;

mondják, hogy a közelebbi földrengés nálunk a főbírói székeket nem ingatta meg;

mondják, hogy a főispáni szócsót a „pudli”- és „fekete kutya”-rend lovagjává nem avatják;

mondják, hogy a katonai javaslatok ellen nálunk is nagy népgyűlést rendeznek;

mondják, hogy az ezredéves emlék környékét gyönyörűen gondozott pázsit díszíti;

mondják, hogy a Fürdő utcában az emberek sártengerben nem fürödnek.

E hírek valóságáért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

— **Kitüntetés** A király Kecskés Izsák ravai birtokos, községi elöljárónak buzgó szolgálatai elismerésül a koronás érdemkeresztet adományozta.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Péterffy István székelyudvarhelyi pénzügyi számellenőrt pénzügyi számvizsgálónak nevezte ki a IX. fizetési osztályba és eddigi állomáshelyén való meghagyással. Péterffy előléptetését kiváló munkaképességével és nagy szorgalmával, valóban megérdemelte. — A földművelésügyi miniszter a csak nem régen kinevezett Demeter Zoltán ideiglenes minőségű gazdasági gyakornokot, Dr Demeter Lőrinc nyug. főszolgabíró fiát, segélydíjas gazdasági gyakornoknak nevezte ki.

— **Személyi hír.** Schiller Irma ipoly-sági áll. polg. leányisk. igazgató, a székelyudvarhelyi polg. leányiskola nem régen oly meleg ünneplések között távozott igazgatója, pár nap óta Székelyudvarhelyt üdül.

— **A polgári kör közgyűlése** vasárnap délután volt Bartók István alelnök vezetésével. A szep jövőre hivatott, köz-szükséget képező egyesület vezetésében új korszak kezdődött. Dr Valentsik Ferenc orsz. képviselő és Dr Paál Árpád vármegyei főjegyző, előbbi mint elnök-igazgató és jogtanácsos, utóbbi pedig mint másodelnök lépett az egylet élére. Székelyudvarhely város polgárságának osztatlan szeretete, ragaszkodása ültette mind a két derék férfit a megtisztelő állásba, honnan szeretettel, kölcsönös megbecsüléssel áldás, békés egyetértés töltheti be a város közönségének zaklatott, széthúzó társadalmi életét. Szíves örömmel üdvözljük a polgári kör helyes választását és lelki mélyéből köszöntjük az új pozícióba került vezérferfiakat tisztükben. Őrizzék meg a székely anyaváros polgárságának őszinte szeretetét, vezessék diadalról-diadalra, mert itt a lelkesedés nem hiányzik, csak arra való vezetők kellene s a polgárság kitartó társadalma csodákat mivel. A közgyűlés lefolyásáról közelebbi számunkban hozunk tudósítást.

— **Igazságügyi tisztviselők kongresszusa** Az ország igazságügyi tisztviselői és az igazságügyi kezelőszemélyzet tagjai vasárnap délelőtt kongresszust tartottak Nagyváradon a városháza közgyűlési termében. A kongresszuson, amelyen Walte Gyula kurriai fő-

tiszt elnökolt, számos panasz hangzott el a titkos minősítés ellen. A státuszrendezés dolgában 1600 K alapfizetést és minden három évben történő fokozatos előléptetést kívánnak, továbbá követelik, hogy a tisztviselői karnak legalább 2 s. százaléka bejusson a VII. fizetési osztályba. Óhajtott volna a nyugdíjtörvény avult intézkedéseinek megváltoztatása is. A negyven évi szolgálati kötelezettség helyett harmincöt esztendőket kellene fölvenni s azt megállapítani, hogy tíz évi szolgálat után a tisztviselő fizetésének ötven százalékát kapja nyugdíj gyanánt s ez összeg évenként két százalékkal növekedjék. Az az intézkedés is tarthatatlan, hogy csak három gyermekes özvegy kap neveltetési járulékot s revizóra szorul az özvegyek nyugdíjintézménye is. Elhatározták, hogy kívánságaikat memorandum alakjában a képviselőház elé terjesztik és benyújtják az igazságügyi kormányhoz. Székelyudvarhelyről Puskás Lajos kir. járásbíró-sági tisztviselő vett részt a kongresszuson.

— **Kecskemét pusztulása.** A szombatra virradó éjjel pusztított földrengés hétfőn este megismétlődött. Leírhatatlan izgalom tartja rettegésben a város lakosságát, melynek a katasztrófa okozta kára 4—5 millió korona, mert a színházon kívül nincs olyan ház, amely meg nem rongálódott volna. A város újra építéséhez még nem foghattak hozzá, mert kevés a kőműves. A helybeliek közül pedig van olyan, aki minden munka-órára 6 K-át kér. A király távirati jelentést kívánt a Kecskemét és környékén pusztított földrengésről. Bodács István, az ógyallai obszervatorium egyik adjunktusa szerint a földrengési terület főterengelye az Alföldön Kecskemét — Budapest vonalában van és most Budapest felé elhúzódott. Arra el lehetünk készülve, — mondotta az adjunktus — hogy később Kecskeméten még lesz rengés, de csaknem teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy a földrengés katasztrófális jellegű sohasem lesz. Kecskemétről a lakosság rohamosan távozik. Az emberek a sétatereken, piacokon és az udvarokon hevenyészett sátrakban vagy a szőlőkben alusznak. Vasárnap a misét a temetőben tartották meg. Az izgatottságot többen életükkel fizették meg. Dr Mezey Pál ügyvéd a családjával együtt Székelyudvarhelyre menekült, ahová ügyvédi irodáját is áttenni szándékozik. A katasztrófáról azt mondja, hogy amit a lapok megírtak, mind elenyésző csekélységek a tényleges valósághoz képest. Dr Mezey ügyvéd Gálffy István fenyező körjegyző sógora és Dr Paál Árpád vármegyei főjegyzőnek is közelebbi atyjafia.

— **A sertésvész** Székelyudvarhelyt rendkívüli módon grasszál. Naponta 3—5 drb sertés elhullását jelentik be a hatóságok. Akinek állományában beüt, összes sertései menthetetlenül elpusztulnak. A sertéstenyészők közönség már eddig is óriási kárt szenvedett. Szigorú zárlat van elrendelve, de azért a pusztulás még egyre tart.

— **Meghívó.** Melynélfogva „Étéd és vidéke állattenyésztőinek szövetkezete” tagjait f. hó. 23-án d. u. 5 órára 1910-ről tartandó rendes közgyűlésünkre össze hívjuk az ifjúsági otthon helyiségébe. Targysorozat: 1. Az elnök, az igazgatósági s felügyelő bizottsági tagok megválasztása. 2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és a mérleg megállapítása. 3. Indítványok. Etéd 1911. jul. 7. Az igazgatóság.

— **Kérelem Székelyudvarhely város közönségéhez.** Azon alkalomból, hogy az „Erdeyreszi Méhészegyesület” f. évi aug. hó 6—7 napjain városunkban tartja első nagy vándor gyűlését, vármegyei méhészegyesületünk — tagjainak a folyó évben termelt pörgetett és csemegélés mézeiből — oktató és vásáros jellegű kiállítást rendez. A tagok által termelt és kiállításra beküldött méz cukortartalmát megmérve, szakértő orvosok által vegyileg megvizsgálva s a vizsgálat eredményét a terméken jelezve állítatik ki s így azoknak valódiságát és tisztaságát ellenőrizve egyesületünk elnöksége vállal teljes garanciát a jutányos áron megvásárolható méztermékekért. Tisztelettel kérjük Székelyudvarhely város közönségét, hogy a háztartáshoz szükséges méz beszerzését halasszák ez alkalomra, mikor nemcsak a mézvásárlást ejthetik meg, de a kiállításra érkezett tárgyak díjtalan megtekintése által élvezetet is találhatnak. Hazafias üdvözléssel, Székelyudvarhely 1911. évi július 4. A méhészegyesület elnöksége.

— **A nyári utazósapka — a legcélszerűtlenebb viselet.** A nyári utazóközönség általában különös előszeretettel hordja a szövethől készült ugynevezett utazósapkákat, holott — nyáron — éppenséggel nem mondhatók gyakorlati viseletnek. Párisban néhány nappal ezelőtt érdekes kísérleteket folytattak abban az irányban, hogy megállapítsák, vajjon a nyári melegebb időszakban a fej befedésére melyik a legcélszerűbb viselet. Az összehasonlító kísérleteket olyan módon végezték, hogy a különböző fejfedőket használó férfiak huzamosabb ideig tartózkodtak a napsütéses helyeken, azután megmérték a fejfedők belsejében észlelhető hőmérsékletet. Az így nyert adatok a következők: a panamakalapok belsejében átlag 43, a puha nemzkalapokban 47, a cilinderekben 49, a kemény kalapokban 51, az utazó sapkákban pedig 53 Celsius fok hőség fejlődött ki a külső napfény és a testhő hatása következtében. Az összehasonlítás tehát az utazósapkák hátrányára ütött ki és bár ezek a téli időszakban csakugyan ideális fejfedőknek tekinthetők, a nyári, meleg napokon azonban, a zárt vasuti fülkékben ezek szerint feltétlenül az elképzelt legcélszerűtlenebb és legegészségtelenebb viseletnek bizonyultak.

Irodalom.

— A „Vasárnapi Ujság” július 9-iki száma képekben és olvasnivalókban egyaránt nagy tömeget adja a becses közleményeknek. Költeményeket hoz a szám Dutka Ákostól és Mezey Sándortól, eredeti regényt Zsoldos Lászlótól, novellát Oláh Gábertől, azonkívül a Rezanor című fordított regényt. Dr Takáts Sándor a körmendi parkról ír sok szép képpel illusztrált közleményt, dr Mészáros Gyula, a kiváló magyar utazó keleti utjából közöl tárcát saját fényképfelvételeivel illusztrálva. Képeket közöl még a szám az európai körrepülésről, Londonból a koronázási ünnepek lezajlása utánról, a cseklési kastély égéséről stb., tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre öt korona, a „Világ krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magya nép számára, félévre két korona 40 fillér.

FIGYELEM!

AIDA VERGE & BLUE STAR CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.
 ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai. Szerkesztette: Pálmay József
Ara füzve 16 K. Mig a készlet tart
kapható: Betegh Pál könyvkiadónál
Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címerével illusztrált mű, igen becses család-történelmi adatokat tartalmaz

Nagy feladat mai napság

lányokat jól nevelni. Pedig az emberiség boldogsága nagyrészt ettől függ. Ezt a nehéz munkát rendkívül megkönnyebbtí Dolinay Gyula főszerkesztő „Lányok Lapja” mely havonként kétszer 1-én és 15-én igen sok képpel és oly kiválóan hasznos, szórakoztatva oktató s háziassan nevelő gazdag tartalommal jelenik meg, hogy azt bárki a legnyugodtabb lelkiismerettel adhatja leánygyermekéi kezébe. Az előfizetési ára csak két korona negyedévenként. Mutatványszámot a „Székely-Udvarhely” re való hivatkozással ingyen küld a „Lányok Lapja” kiadóhivatala Budapest, VIII. Mária-utca 42.

1848 eredeti, francia angol, és amerikai toalettmódel között a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt, Bethlen-u. 49. sz. a. három szoba, hanyha, kert és mellékhelyiségek kiadó értekezni lehet ugyanott.

Eladó ház. Fenyéd (udvarhelym.) községben egy 20 méteres hosszúságú és 7 méter széles, fából épült ház eladó. Cim megtudható: ifj. Gergely Ferencnél Fenyéden.

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellán és **Régiségeket** megbízatásból azonnal megvásárol, esetleg értékel, vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken

mint vevő résztvesz. Arany, briliáns ékszereket, ezüst tárgyakat (tört állapotban is) bármilyen összegre vásárol

Dietrich Gyula ötvösmester.
Kolozsvárt.

Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol.

Sürgőnycim: **Dietrich ékszerész Kolozsvár**

NIGRIN
(Fernolent)
a legjobb cipőkrém
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! HIRDESSEN tehát Székely-Udvarhelyben.

B O R!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

ÉLETKÖNYVE

állandó házi orvos. Ingyenes gyógymód: tifusz, kolera, toroklob, rüh, vérhas, mindenféle himlő és vőchény, orbánc, bujakór, szármárhurut, agy-, tüdő-, szív-, gyomor-, méh- és bélgyulladás, vesemáj-, lép-, hólyag bajok, skrófula köszvény, csusz, nyavalyatörés, aranyér, gutaütés, nehéz sebesülések, vérszegénység, vízkórság, szárazbetegség (tuberkulózis), torok- vagy mandolagyulladás, gyomorkatarus, örülés stb. ellen. Irta: DERZSI JÓZSEF. Az E. M. K. E. — tekintélyes orvosok ajánlata — népkönyvtárai részére 100 példányt elfogadott. Ára .. 3 korona. Kapható: ..

Betegh Pál kiadónál Székelyudvarhelyt és valamennyi könyvkereskedésben.

ÉRTESÍTÉS.

Cipőraktáromat leszállított árak mellett kiárusítom.

Szükségletét mindenki saját érdekében el ne mulassza nálam beszerezni.

Tisztelettel

Szentkovits János Utóda

Kész blousok és gyermekruhák. Kész aljak és kostümök mélyen leszállított árakban kaphatók.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48 as függetlenségi lap, Udvarhely vármegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenként 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos leveledpapirok és borítékok, levél-kártyák, gyász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel. levélpapirosok stb. Nagy választék tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Állandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok,

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- S KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ES PAPIRKERESKEDÉS

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélíró-tollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, dísztollszárak. Irónok, fekete, színe irónok, notes-irónok, csavarirónok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajlező kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Hangoló-sipok és csínak. Monogramok fehérnemű és levedpapijelzésre. Kézi nyomda. — Különböző bélyegzők, pecsétnyomok, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fém, bronz, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi középiskolákban és a városi és megyei elemi népiskolákban használatban levő összes tankönyvek raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beiró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), dárca és szelvénykönyvek.

Körzök,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltokok, itatódeszkák, olaj-szfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, dísztintatartók, tollállványok, szivacs-eszéke, írómappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapcsók stb.

Mindenféle színű, nagyságú, színyű és minőségű irodai és irodai

PAPIROSOK

vonalzott és sima levedpapirok, vonalzott és rovatos papirok, rajzpapirok, írógéppapirok, esomagoló és selyempapirok, másoló-papirok, itató-papirok, szűrő-papirok, torta- és befőző-papirok, könyvkötő-papirok és papírkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemez-papirok minden sulyban. Hangjegypapirok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzőkönyvek, hangjegyfűzetek, rajzfűzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-falrajzok, klozetpapirok, szivarkahüvely, szivarka névjegytárcák. Dohány-összivatárcák borból és fém. Bortárcák, pénzes-erszények, okmány és irománytáskák.